

Mykje lys og lite varme

Torgny
Hasås



torgny@omedia.no

LED-lys har gitt nytt lys i mange situasjoner. Storpolitikk har vært en viktig pådriver.

Mange kompensere den mørke tida på året med å bruke masse lys. Desember er vel den tid av året hvor vi bruker mest stearinlys, men også mest elektriske lys.

EU er storimportør av energi. Det gjør dem strategisk utsatt. Når Putin kutter gass-tilførselen eller «Den arabiske våren» gir ustabile gassleveranser, skjelver de i EUs generaldirektorat for energi. EUs strategiske posisjonen har gjort unionen til en viktig pådriver for energisparing.

Lysdioder

Et resultat av dette er at LED-pærer har blitt dagligdags. Fra 1. september 2012 ble det forbudt å selge tradisjonelle glødelamper. Det hadde EU bestemt. De vil minske

avhengigheten av labile energileverandører.

LED er en engelsk forkorting for Light Emitting Diode. Det norske navnet er lysdiode. Prinsippet er at en fører strøm gjennom en halvleder som avgir lys. Men i motsetning til en glødelampe avgir LED nesten ikke varme. Etter hvert har LED-pærer er blitt totalt dominerende.

Blant annet på grunn av EUs glødelampeforbud har produsentene forsket mye på LED. Det har gitt oss led-lamper med sterkere lys og som kan dimmes.

En viktig fordel med LED er levetiden. En led-pære varer gjerne 50 000 timer mot en gammeldags glødelampe som kan lyse i 2500 timer.

Smartlyspærer

Årets julegave for de som har alt, er smartlyspærer. Philips

har lansert Hue. Et annet merke er Lix. Et tredje er Lumne. Smartlyspærer er LED-lamper hvor en ikke bare kan styre lysstyrken, men også fargen på lyset. Hvis en har lyst på en blå aften stilles lyspærene inn på blått lys.

Lyset styres med en app på mobilen, enten via det trådløse nettet eller blåtann. Smartpærer er dyr moro. En slik pære koster fra 300 kroner og oppover, men det koster fort en tradisjonell dimmer også.

En fordel med LED-pærer er at de er tolerante overfor spenningsvariasjoner. De er konstruert for spenninger mellom 100 volt og 240 volt. Derfor er det liten fare med å kjøpe smartlyspærer fra en nettbutikk i USA. Der er spenningen 110 volt, mens i Europa er spenningen 230 volt. ■



ILLUSTRASJON:
TORGNY HASÅS

Kjekt å bruke